Nᴱᴿ 24

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 25 *Lutego v. s.* 1825 *roku.*

Wiadomości Krajowe.

Wilno.

Tegoroczny karnawał skończył się w tuteyszém mieście, przez uczynki chrześciańskiey bliźniego miłości. Z wieczorów tańcujących, składkowych, jakie tu w każdym tygodniu karnawału dawane były, pozostającą od wydatków resztę rub. ass. 450, oddano dla ubogich pod opieką Towarzystwa Dobroczynności zostających. Ostatni zaś z powyższych wieczorów poświęcony został na wsparcie zniszczonych powodzią w St. Petersburgu. Damy szczególniey zatrudniały się rozdawaniem biletów, a ogólnie zebrana z tego summa wyniosła za wyprzedanych biletów 621: czer. zł. hol. 6, rub. sr. 815 kop. 50 i rub. ass. 1,960; co wszystko redukując na assygnaty, podług kursu, wynosi w ogóle summę r. ass. 5,093 kop. 50, którą całkowicie oddano JW. Wileńskiemu Cywilnemu Gubernatorowi, dla przesłania do Komitetu Naywyższą Wolą w Stolicy ustanowionego. Koszt na utrzymanie tego wieczora, zastąpiony został zupełnie z pierwszey składki, na wieczory karnawałowe złożoney, który znacznie się umnieyszył ofiarą muzyki kościoła katedralnego, przez odstąpienie należney im opłaty rub. sr. 36, tudzież JJPP. Malinowskich, utrzymujących sale redutowe, przez odstąpienie podobnież rubli srebr. 30.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest d. 18 lutego.

Przez Naywyższy Ukaz do Rządzącego Senatu pod dniem 29 stycznia, odstawionemu za potwierdzonym przez Nas d. 14 marca 1817 roku dekretem sądu woyskowego, ze służby z zastrzeżeniem, nieprzeznaczania do żadnych obowiązków, kapitanowi 2giey rangi *Samarinowi*, naymiłościwiey dozwolono wchodzić do służby koronney lub od wyboru obywateli zależącey.

Przez Naywyższe Ukazy do kapituły orderów rossyyskich, nayłaskawiey mianowani kawalerami:

D. 29 stycznia. Baron *Rosenkampf*, major korpusu inżenjerów dróg kommunikacyy, orderu ś. *Anny* 2giey klassy.

Teyże daty. Na podanie Jego Cesarskiey Wysokości Cesarzewicza i Wielkiego Xiążęcia Konstantego Pawłowicza, za odznaczającą się gorliwość ku służbie, marszałkowie powiatów, ostrogskiego *Pruszyński* i owruckiego *Czerniachowski*, orderem ś. *Włodzimierza* 4tey klassy.

D. 30 stycznia. Na podanie zwierzchności nayłaskawiey mianowani kawalerami: orderu ś. *Włodzimierza* 3ciey klassy, półkownik *Linden*; tegoż orderu 4tey klassy: półkownik *Sattler*, major *Popow*, sztabs-kapitan *Langamer*, sztabs-kapitan *Pankratjew*, urzędnicy rangi 8mey lekarzy: *Pawłow* i *Naumow*; orderu ś. *Anny* 2giey klassy: radca woyskowy *Kwist* i podpółkownik *Nosow* 1szy. Tegoż orderu 3ciey klassy: kapitan *Broterus*, i sztabs-lekarz rangi 9tey klassy *Szirmer*. Udarowani brylantowanemi znakami orderu ś. *Anny* 2giey klassy, starsi adjutanci Głównego sztabu 1szey Armii: orszaku J. C. M. wydziału kwatermistrzowskiego półkownik *Beirauch*, podpółkownik *Peutling*. Z nich sztabs-kapitan *Pankratjew*, za chwalebny uczynek, okazany w czasie gaszenia pożaru, zdarzonego we wsi *Patakach*, w powiecie wołkowyskim, gdzie z narażeniem własnego życia, uratował dziecię z domu, ze wszech stron płomieńmi objętego. Wszyscy inni za gorliwość w służbie.

Teyże daty. Na przedstawienie zwierzchności nayłaskawiey mianowani kawalerami orderu ś. *Włodzimierza* 4tey klassy: radca kollegialny, baron *Wrangel*, professor liceum carsko-sielskiego i szlachetney przy niem pensyi, i grodzieński sprawnik ziemski *Dobrzylewski*. Orderu ś. *Anny* 2giey klassy: podpółkownik *Ulczycki*, dozorca szpitala ołyckiego i radca honorowy *Botwinko*, radca Rządu gubernialnego grodzieńskiego; tegoż *orderu 3ciey klassy*: rangi 12stey klassy *Orłow*, untercejgwachter garnizonu artylleryyskiego w Kronsztadzie; z nich *Botwinko*, za odznaczenie się w działaniu na śledztwie, o towarach tajemnie przywiezionych zza granicy przez dystancyą pograniczną słomińską; *Orłow* za czyn miłości bliźniego, wczasie byłego w *Kronsztadzie* d. 7 listopada r. z. wylewu przez uratowanie tonących dwóch maytkow i jednego włościanina: inni wszyscy za gorliwą służbę.

W Naywyższym Ukazie, objawionym Rządzącemu Senatowi, d. 15 stycznia, przez Ministra Skarbu, wyrażono: „Dopełniając postanowienia Rady Państwa z dnia 14 kwietnia 1824 roku, tenże P. Minister Skarbu, uwiadomił Komitet PP. Ministrów, o stopniowem zmnieyszeniu poboru na powinności ziemskie w gubernii sankt-petersburskiey, od czasu objęcia w niey rządów teraźnieyszego P. Gubernatora Cywilnego, i o zrobionem na trzy lata teraz zaczęte, nowem zniżeniu ceny od koni pocztowych. Na skutek czego Komitet PP. Ministrów postanowił: ze względu na okazaną przez P. Gubernatora pieczołowitość o zmnieyszenie poboru na powinności ziemskie, oświadczyć mu Naywyższe podziękowanie, po otrzymaniu na to zezwolenia Jego Cesarskiey Mości.“

Przez Naywyższy Ukaz, objawiony Rządzącemu Senatowi, przez P. Sprawującego ministeryum spraw wewnętrznych, d. 26 stycznia, wyrażono: „Cesarz Jegomość, na przedstawienia Gubernatorów Cywilnych, słobodzko-ukraińskiego i Twerskiego, dnia 10 stycznia roku teraźnieyszego Naywyżey rozkazać raczył: przeznaczyć do pierwszego, ze względu na to, że w gubernii słobodzko-ukraińskiey znaydują się osady woyskowe, dwóch urzędników, a do ostatniego jednego urzędnika do szczególnych poleceń, z pensyą dla każdego po tysiąc rubli na rok z Podskarbstwa Państwa.“

Przez Ukaz dnia 27 stycznia, Rządzący Senat ogłosił postanowienie Komitetu Ministrów, potwierdzone przez J. C. M., zalecające, ażeby wszystkie zakłady skarbowe, wyjąwszy Cesarski Dom wychowania, nie innych sukien, wyrobow i materyi wełnianych na swe potrzeby używały, tylko z fabryk rossyyskich.

Przez Ukaz z dnia 27 stycznia, Senat Rządzący ogłosił, że Kawaler *Zea-Bermudez*, uznany jest konsulem jeneralnym hiszpańskim w Rossyi,

Gazeta senacka z dnia 14 t. m. ogłosiła, przywiley wyłączny, wydany na lat 10, obywatelowi sankt-petersburskiemu, *Kukinowi*, na wyrabianie skór, sposobem przez niego wynalezionym. Cesarz Jegomość w nagrodę za tak ważny wynalazek rozkazał, ażeby opłata od przywileju, zastąpioną była z Gabinetu J. C. M.

Królestwo Polskie.

Warszawa dnia 4 marca.

(z *Gazety Warszawskiey*).

Wypis z Protokułu Sekretaryatu Stanu Królewstwa Polskiego.

z Bożey Łaski,

MY ALEXANDER PIERWSZY,

Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski,

etc. etc. etc.

Wszem w obec i każdemu, komu o tém wiedzieć należy, wiadomo czyniemy;

Zapatrzywszy się na Art. 31 i 87 Ustawy Konstytucyyney Królestwa Naszego Polskiego, tudzież na Art. 90 91 i 93 Statutu Organicznego o Reprezentacyi Narodowey;

Postanowiliśmy zwołać obie Izby Seymowe w Stołecznem Mieście Naszém w Warszawie:

Seym otwartym będzie $\frac{1}{13}$ maja, zostanie zaś zamkniętym $\frac{1}{13}$ czerwca roku bieżącego.

Posłowie i Deputowani od gmin zgromadzą się w rzeczoney Stolicy Naszey, na dni siedm przed otwarciem Seymu, dla udowodnienia przed Senatem ważności swych wyborów;

Senatorowie Naszego Królewstwa Polskiego zjadą się przeto w teyże Stolicy w tymże samym czasie.

Senatorowie, Posłowie i Deputowani!

Dwa Seymy poprzedziły Seym dziś zwołujący się. Seym r. 1818 kierowany duchem zgody i jedności, naypilnieyszym potrzebom Oyczyzny zadość uczynił, za pomocą praw mądrych i Ustaw Narodowych;

Seym r. 1820 tracąc czas drogi na czczych biesnaskach, nie zostawił prawie prac swoich śladu. — Tak przeciwne wypadki nie będą dla was stracone, potraficie uniknąć, pochlebiamy Sobie, i omamień źle wyrozumianey miłości własney, i nieszczęsnych skutków niezgody.

Wierni powołaniu waszemu roztrząsać będziecie z umiarkowaniem ważne Projekta, które pod Obrady wasze wniesionemi zostaną; a korzystając z przestrog doświadczenia, używać będziecie po raz trzeci, naydroższego z nadanych Wam Przywilejów; z tą miłością dobra publicznego, która niewątpiemy, iż was wszystkich ożywia; i udzieli wam niezaprzeczone prawo, do wdzięczności waszych współobywateli.

Przytem zapewniamy was o życzliwości Naszey Królewskiey. Bozkiev was porucząc opiece. — Dan w *Carskiem-Siele* dnia $\frac{1}{13}$ lutego 1825 r.

(Podpisano) Alexander.

przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu, w Zastępstwie Jenerał Brygady,

(L. S.) Radca Stanu, Dyrektor Jeneralny: Stefan Hrabia *Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem: Minister Sekretarz Stanu, w Zastępstwie Jenerał Bryg. Radca Stanu, Dyr. Jlny (podp.) Stefan Hr. *Grabowski.*

Za zgodność: Minister Spraw Wewn. i Policyi (podp.) T. *Mostowski.*

Par la grâce de Dieu

NOUS ALEXANDRE I.

EMPEREUR DE TOUTES LES RUSSIES, ROI DE POLOGNE etc. etc. etc.

Fidèle aux sentimens et aux vues paternelles qui Nous ont portés à accorder de Notre propre mouvement à Nos sujets du Royaume de Pologne, la Charte Constitutionelle dans le but de maintenir dans toutes les classes des habitans, la paix, la concorde et l'union si necéssaires à leur bien-être;

Soigneux d'écarter les dangers que l'abus qu'on a fait d'une de ses dispositions a déjà produits, et pourrait reproduire encore;

Considérant que la publicité des débats dans les deux Chambres, portant les Orateurs à consulter d'avantage une popularité éphemère, que l'utilité de la chose publique, a fait dégénérer ces débats en vaines declamations propres à détruire cette union si désirée, et en a banni le calme et la dignité qui doit présider à toute délibération importante;

Voulant remédier au mal dans sa source, prévenir la nécessité de toute influence sur les élections et les opinions, et faire jouir Nos sujets du Royaume de Pologne de tous les bienfaits que leur a assurés la Charte, Nous avons résolu de consolider Notre ouvrage, en modifiant, par un article additionnel, une de ses dispositions reglementaires dont l'expérience Nous a signalé les graves inconvéniens;

A cet effet Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

Article Additionnel.

Les séances d'ouverture et de clôture de la diète, ainsi que celles où se promulguera la Sanction Royale aux projets de lois, continueront à être publiques, comme par le passé, en observant les Sollennités accoutumées.

Pour l'élection des Commissions ainsi que pour les délibérations et discussions quelconques, les deux Chambres se constitueront toujours en Comité particulier.

Cet Article est déclaré faire partie intégrante et inséparable de la Charte constitutionnelle.

Le Président du Sénat et le Maréchal de la Chambre des Nonces sont chargés, sur leur responsabilité personnelle, de veiller à son exécution.

Donné à Tsarskoe-Selo le 1 (13) février 1825.

(signé) ALEXANDRE.

par l'Empereur et Roi.

Le Ministre Secrétaire d'Etat en remplacement

Le Général de Brigade Conseiller d'Etat, Directeur général

(signé) Comte *Etienne* Grabowski.

z Bożey Łaski

MY ALEXANDER PIERWSZY,

Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski

etc. etc. etc.

Wierni uczuciom i Oycowskim zamiarom, które Nami powodowały do nadania, z własnego Naszego natchnienia, poddanym Naszym Królestwa Polskiego, Ustawy Konstytucyyney, w celu utrzymania we wszystkich klassach mieszkańców, pokoju, zgody i jedności, tak potrzebney dla ich swobodnego bytu;

Troskliwi o oddalenie niebezpieczeństw, jakie nadużycie jednego z przepisów teyże Ustawy już sprawiło, i jeszcze wznowićby mogło;

Zważywszy, iż publiczne odbywanie narad w obu Izbach Seymowych, pobudzając mówców do powodowania się raczey chwilową wziętością, niż korzyścią rzeczy publiczney, zamieniło takowe narady w czcze deklamacye, zdolne do zniszczenia tey jedności tak pożądaney i oddaliło od nich umiarkowanie i poważną dostoyność, która każdey ważney naradzie towarzyszyć winna;

Chcąc zaradzić złemu w samym zarodzie, zapobiedz potrzebie wszelkiego wpływu na wybory i zdania, a przytém zapewnić poddanym Naszym Królestwa Polskiego, używanie wszelkich dobrodzieystw, które im Ustawa Konstytucyyna zabezpieczyła; Zamierzyliśmy ustalić dzieło Nasze, zmieniając Artykułem dodatkowym, jedno z rozporządzeń jego porządkowych, którego doświadczenie wykryło Nam ważne niedogodności.

W tym celu Postanowiliśmy i Stanowiemy co następuje:

Artykuł dodatkowy.

Posiedzenia przeznaczone na otwarcie i zamknięcie Seymu, oraz te, w których ogłaszać się będzie Sankcya Królewska, dana projektom do praw,

odbywać się będą jak dawniey publicznie, z zachowaniem zwyczaynych uroczystości;

Na wybory zaś Kommissyów i inne jakiekolwiek narady i dyskusye, Izby zamieniać się zawsze będą w Wydział tayny.

Artykuł ninieyszy ogłoszony zostaje jako składający część Ustawy Konstytucyyney i od niey nieoddzielny.

Wykonanie onego Prezesowi Senatu oraz Marszałkowi Izby Poselskiey, pod osobistą ich odpowiedzialnością, Polecamy.

Dan w *Carskiem-Siele* dnia 1 (13) lutego 1825.

(L. S.)

Zgodno z Oryginałem:

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady

Kossęcki.

— *Dnia* 4. —

(*z Kuryera Warszawskiego.*)

JW. Rzeczywisty radca stanu, *Baykow*, przybył do *Warszawy*.

Zdaje się jakby dopiero teraz rozpoczęła się *zima*, wczoray tyle *śniegu* upadło, że tegoż dnia używano *sanney* po ulicach *Warszawy*. Dziś zimna stopni 10.

F R A N C Y A.

Paryż dnia 15 *lutego.*

(*z Gazety Warszawskiey*).

Wczora o godzinie 11stey przed południem odprawiło się w kaplicy Thuilleryyskiey załobne nabożeństwo za duszę Xięcia *Berry*.

Onegday wieczorem przybył z *Londynu* goniec do posła hiszpańskiego przy dworze tuteyszym, i natychmiast udał się w dalszą drogę do *Madrytu*. Mniemaią, iż wiezie odpowiedź gabinetu angielskiego na przełożenia Pana *los Rios*, nadzwyczaynego posła hiszpańskiego w *Londynie*.

Dnia 12 b. m. uwięziono tu Pana *Ouvrard*, głównego liwranta woyska naszego podczas woyny w Hiszpanii roku 1823, tudzież Pana *Rollac*, i kilku innych jego wspólników. Nazajutrz zapieczętowano papiery Pana *Ouvrard*.

O b r a d y I z b.

Izba Parów.

Kanclerz miał d. 14 b. m. długą mowę popieraiąc projekt do prawa względem zniewagi kościołów. Żądał, aby ta zbrodnia była karaną, jak cycobóystwo, i odwoływał się do prawa Rzymskiego: *Sacrum sacrove commendatum qui clepserit rapseritque*, *paricida esto*. Głos swóy zakończył temi słowy: „Czyliż Francya miałaby okazać mnieyszą gorliwość o świętą swoję religią, niż pogaństwo o swoje bozki?„

Dnia 14 b. m. odbywały się dalsze obrady o projekcie do prawa, względem zniewagi kościołów. Margrabia *Bonnay* radził niejaką odmianę pierwszego artykułu, przeciwko którey oświadczył się kanclerz. Wniesiono potém wiele innych odmian. Na sessyi dnia 17 b. m. po przyjęciu trzech pierwszych artykułów wspomnionego projektu. Margrabia *Lally* radził, aby zamiast kary śmierci za znieważenie poświęconey hostyi i świętych rzeczy kościelnych, postanowiono karę więzienia. Wniosek ten większością 110 kresek przeciwko 101 odrzucono.

I z b a D e p u t o w a n y c h.

Na sessyi d. 11 b. m. postanowiono rozpocząć d. 17 b. m. obrady względem projektu do prawa o wynagrodzenie Emigrantów, i zapisało się 50 członków mających mówić za projektem, a 24 przeciw projektowi.

Dnia 14 b. m. przeczytano petycyą niejakiego *Guerin*, o przywrócenie cechów rozmaitych rzemiosł. Pan *Benjamin Constant* radził odrzucić tę prośbę, lecz Izba postanowiła odesłać ją do właściwego ministra.

— *Dnia* 16 —

Posłowie zagraniczni złożyli wczora hołd uszanowania Królowi Jmci i rodzinie jego.

Ogłoszono, iż ani jenerałowie porucznicy, ani prefekci departamentów, nie będą wezwani na koronacyą do *Rheims*.

— *Dnia* 17. —

Wczora przewodniczył Król Jmć na radzie ministrów, na którey się także *Delfin* znaydował.

Pan *Riccardo*, który się podjął pożyczki greckiey w *Londynie*, zastrzegł sobie, aby rząd grecki w tym roku żadney inney pożyczki nie zaciągał. Z tego powodu Pan *Luriotis*, deputowany grecki, oświadczył Panu *Cottier* i wspólnikom jego, iż nie może z nim zawrzeć układu o pożyczkę. Zdaje się, iż bankierowie angielscy powiększyli tę pożyczkę, a że na obligach jey zyskać już można w *Londynie* półtora procentu, widać więc, iż kredyt, jaki rząd grecki znalazł w *Paryżu*, miał zapewne pomyślny wpływ na tę cenę.

— *Dnia* 18 —

Onegday zrana rozdano członkom Izby Deputowanych zdanie sprawy kommissyi względem wydatków na woynę hiszpańską z dołączonemi pismami, protokółami posiedzeń kommissyi, oraz wyjątkami z rapportów wyższych oficerów i intendentów woyska Hiszpanii. Wszystko zaymuje 5 tomów *in quarto*, a samo zdanie sprawy ma 568 stronic.

— *Dnia* 19. —

Mianowanie Xiążęcia *Northumberland* nadzwyczaynym posłem angielskim przy Monarsze naszym, na czas koronacyi jego, sprawiło taką radość w całém hrabstwie *Northumberland*, iż 40 Lordów lub osób znakomitey szlachty, chce swoim kosztem towarzyszyć wspomnionemu Xięciu do *Rheims*, dla składania orszaku, odpowiadającego wysokiemu stopniowi poselstwa jego.

Dnia 14 b. m. przeczytano petycyą jenerała *Pitou*, podaną imieniem towarzystwa katolickiego i rojalistowskiego, gminy *S. Rocha*, o wystawienie kaplicy na mieyscu, gdzie był dawny teatr opery. Pan *Chabrol* oświadczył, iż na ten cel zebrano już składkę w ilości 900,000 franków. Była potém mowa o wyborze Pana *Lebeau* członka Izby. Jenerał *Foy* twierdził, iż na zgromadzeniu obwodowém departamentu *Sekwany* i *Oazy* zaszły rozmaite nieprzyzwoitości, aby Pan *Lebeau* został obranym. Izba atoli uznała ważność wyboru. Nakoniec minister spraw wewnętrznych podał projekt do prawa względem zniesienia lekarskiego sądu przysięgłych, i utworzenia niższych szkół lekarskich.

Dnia 16 b. m. minister skarbu podał *budżet* na rok 1826. Oświadczył, iż dochody przewyższą wydatki ilością 8 milionów franków, bez powiększenia podatków i ciężarów. Pierwsze bowiem mają wynosić 924 milionów 95.704 franków, a drugie 673 milionów 918.714 franków, do czego przydać jeszcze wypada 241 milionów 585,785 fr. na opłatę prowizyi od długów krajowych i fundusz ich umorzenia. Zaprowadzona oszczędność w wydatkach, jest główną przyczyną pomyślnego stanu skarbu. Zdał potém Pan *Pemeuse* imieniem kommissyi sprawę o projekcie do prawa względem wieczystey prowizyi. Prezes Izby wniósł, aby Izba po ułatwieniu projektu względem wynagrodzenia emigrantów, zajęła się projektem względem wieczystey prowizyi.

H I S Z P A N I A.

Madryt d. 3 *lutego.*

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Monarcha dał dwa działa ochotnikom królewskim w tuteyszey stolicy.

Dwór wyjedzie na początku kwietnia do *Aranjuez*.

— *Dnia* 8. —

Król Jmć był na początku tego miesiąca bardzo chory. Dnia 1 b. m. przywołano nie tylko lekarzy dworskich, lecz nawet kilku innych sławnych do narady. Potém zdrowie Monarchy znacznie się polepszyło.

Xiążę Saski *Maxymilian* odebrał znowu dowód przychylności od Monarchy naszego, który nadał mu kommanderyą *Castel-Novo* orderu woyskowego *Alcantara*, czyniącą rocznego dochodu 150,000 franków.

Wystawienie telegrafów z *Kadyxu* do *Ba-*

jonny i znacznieyszych miast nadbrzeżnych, kosztować ma 5 milionów franków. Rząd zatwierdził już podany plan, lecz idzie o pieniądze. Pewne towarzystwo francuzkie chce łożyć wydatki, lecz za to żąda, aby bez opłaty cła mogło wprowadzać rozmaite towary przez lat kilka.

Wyjechali ztąd kommissarze do *Londynu* dla zaciągnienia pożyczki 200 milionów realów. Jeden z bankierów angielskich podał już warunki w tey mierze.

Kilku jenerałów hiszpańskich, którzy dawniey dowodzili woyskiem konstytucyyném w Katalonii, a między którémi są także jenerałowie *Mina* i *Rotten*, wezwano po raz ostatni, aby się stawili w *Barcellonie*.

A N G L I A.

Londyn dnia 12 lutego.
(z Gazety Warszawskiey.)

Towarzystwo katolików w *Dublinie* zgromadziło się niedawno i naradzało względem grożącego mu niebezpieczeństwa. Postanowiło podać przez Hrabiego *Donoughmore* prośbę do Parlamentu, aby przed uchwaleniem prawa w tey mierze kazał roztrząsnąć statuta wspomnionego towarzystwa.

Podług doniesień ze Szkocyi, było w zaprzeszłym tygodniu powietrze w *Annandale* tak łagodne, iż pszczoły zaczęły brzęczeć, jak w maju lub czerwcu. Pola zieleniły się jak podczas wiosny.

Odebrane tu listy z *Kartageny* (w kraju Kolumbiyskim) pod d. 7 grudnia donoszą, iż *Boliwar* wszedł do *Cusco* i miał daley ciągnąć do *Potosi*. Wiadomość ta jednak, jako niepochodząca z urzędowego źródła, potrzebuje potwierdzenia. Słychać także, iż *Boliwar* przeznaczył do *Lima* 4500 woyska, które z *Panama* popłynęło do *Truxillo*, gdyż go już nie potrzebuje w wyższym Peru.

I z b a   N i ż s z a.

Towarzystwa katolików w Irlandyi, były jedynym przedmiotem obrad d. 11 b. m., a lubo sessya trwała do godziny pół do 2giey po północy, nic atoli jeszcze nie postanowiono.

— Dnia 15. —

Wczora odprawiła się tu Rada gabinetowa w wydziale spraw zewnętrznych i trwała półtrzeciey godziny.

Z powodu burzy w dniach 3, 4 i 5 b. m. obalił się w kilku mieyscach mur przy rzece *Tamizie* w Xięztwie *Kent*; woda zalała kilka tysięcy morgów naylepszego gruntu. W *Faversham* mieszkańcy ledwo zdążyli wyyść z domów. Podobneż są doniesienia z wyspy *Fowlei* przy *Conger*, z *Scherness* i t. d.

T U R C Y A.

Od granic tureckich d. 9 lutego.
(z Gazety Warszawskiey).

Wypadki w Serwii zdają się bydź ważnieysze, aniżeli z początku mniemano. Lubo tameczne teraz poruszenia nie są jeszcze wiadome w całey swojey rozciągłości, wszystkie jednak pogłoski w tém się zgadzają, iż przyjęty niedawno przez Portę systemat menniczny powiększył dotychczasowy ucisk, i Xięcia *Milosza* bardziey znienawidzianym uczynił. Wybuchnienie rozruchu nastąpiło d. 22 stycznia niedaleko *Semendryi*, gdzie lud uwięził dowódcę i własność jego zrabował. *Milosz* miał potém we 3000 woyska ruszyć przeciw *Semendryi* dla przywrócenia porządku. Inne listy z *Nissy* twierdzą, iż serwianie wysłali deputacyą do *Stambułu*, zaręczając swoję wierność dla Porty, i razem prosząc o zaradzenie ich skargom.

Rząd grecki ma posiadać papiery *Kolokotroniego*, które bardzo wykrywają zamysł *Warwakiego*.

— Dnia 10 —

Niektórzy grecy, a nawet sami turcy, widząc podobieństwo rozruchów w Serwii, z powstaniem przed 4ma laty w Multanach i Wołoszczyźnie, uważają je za wypadek, oddawna przysposobiony. Wielu przypisuje one corok wzmagającemu się uciskowi w prowincyach tureckich, lecz inni postrzegają w nich związek z stanem rzeczy w Morei. Basza belgradzki użył już kilku środków ostróżności. Xiążę *Milosz*, który wszelkiemi sposobami usiłuje przytłumić rozruch, zdaje się wszelako zostawać w podeyrzeniu u turków. Jest on wraz z otaczającémi go osobami głównym przedmiotem utyskiwań powstańców; którzy domagali się od niego naprzód rachunku z tyloletniego zarządu krajem, a potem cofnienia nowych postanowień względem podatków i pieniędzy. Po odmówieniu ich żądania, cały obwód *Semendryi* aż do *Jagodyny* wziął się do broni. *Jwan*, brat Xięcia *Milosz*, dowódca w *Pasanafzo* (*Passarowicze*) został uwięziony, i dom jego zrabowano. Dowódzca w Semendryi i niektórzy Sędziowie, doznali podobnego losu, lecz nie masz dokładney w tey mierze wiadomości. Xiążę *Milosz*, zagrożony od buntowników w zamku swoim *Kragejowaz*, dowiedziawszy się o tych wypadkach, wezwał zaraz pomocy drugiego brata swego *Efraima*, dowódcy w *Szabazu*, a ten wyszedł z trzysiączném woyskiem dla przywrócenia spokoyności. Niewiadomo jeszcze, co zrobił; mniemają atoli, iż trudno mu będzie przytłumić rozruch. Powstańcy, na których czele (jak słychać) ma bydź grek, osiadły dawniey w Niemczech, nazwiskiem *Moloja Popovich*, przed przystąpieniem do tego kroku, oświadczyli Baszy belgradzkiemu, iż nie podnoszą buntu przeciwko Porcie, lecz tylko chcą pociągnąć Xiążęcia *Milosza* do zdania sprawy z zarządu jego, twierdząc, iż oszukał Portę, i źle się obchodził z serwianami. Tym czasem jest rzeczą godną uwagi, iż mimo tych wypadków, gościńce w Serwii są bezpieczne, i dotąd powstańcy nie napastowali jadących furmanów.

N i e m c y.

Od brzegow Menu d. 16 lutego
(z Gazety Warszawskiey).

Słychać o związku między Królestwami Bawarskiém i Wirtemberskiém, oraz Wielkiemi Xięztwami Badeńskiém i Heskiém, tudzież Xięztwem Nassauskiém; w celu wolnego handlu w obrębie tych krajów. Do związku tego przyjęto prowincye Bawarskie i Heskie nad *Renem*, a tym sposobem piękny urodzayny kray, mający blisko 7 milionów ludności, znaydzie sposoby odbytu płodów swoich. Mówią, iż układ w tey mierze ma bydź zawarty przez pełnomocników rzeczonych krajów, którzy się zjadą do *Sztuttgardtu*.

P o d z i ę k o w a n i e.

Wdzięczność jest długiém serca; z tego wywiązując się niżey podpisany oświadcza publiczne podziękowanie W. Józefowi Wolfowi Doktorowi Medycyny, mieszkającemu w Gubernii Podolskiey, miasteczku Czarnym Ostrowie, gdyż używając rady różnych Doktorow, z ich zalecenia jeżdżąc do wód Karlsbadskich, ciągle byłem cierpiący; dopiero za radą W. W[illegible] odzyskawszy lekarstwami i cierpieniem [illegible]bione zdrowie, w tych krótkich wyrazac[illegible] sę hołd winny jego talentom. Datt. w Ł[illegible]czynie Wielkim d. 2 febr. 1825 roku.

Andrzey Łochowski b. Chor. pttu [illegible]

Kurs wileński na assygnaty od dnia 24 stycz[illegible] rubel srebrny 3 rub. 77½ kop., imperyał 37 r. 70½ k.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

---

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 24.

Wilno dnia 25 lutego v. s. 1825 Roku.

REJESTR NASION SWIEŻYCH

Ze składu JPana Karola Henryka Wagnera w Rydze, znaydujących się do sprzedania w sklepie Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności, po następujący cenie.

ZIELENINA.	srebrem R.	K.
Mayron . . . . cena za łót jeden	—	18
Tymian	—	18
Lawenda	—	15
Szalwia, liście wielkie kręte . . .	—	12
Izop	—	12
Ruta	—	12
Melissa	—	12
Kopr wielki włoski	—	12
Kopr pospolity (Dyll)	—	6
Kmin	—	5
Lubszeżuk (*Lipstok*)	—	12
Rozmaryn	—	18
Bazylika małe liście	—	18
— — wielkie liście.	—	18
Portulak zielony	—	12
— — żółty	—	12
Szczaw holenderski wielkie liście . . .	—	10
Szpinak liście wielkie okrągłe, nasiona okrągłe	—	5
— — angielski, ciągle trwający .	—	10
Trybulka holenderska (pietruszkowa nać) Persil	—	10
Rzerzucha zwyczayna do sałaty . .	—	4
— — hiszpańska, nasturcium . .	—	25
Szczypiorek, pospolicie trybulka zwany *Civette*	—	12
Cochlearia	—	12
Carde benedicte	—	12
Hollauch	—	12
Szafran (Cartamus tinctorius)	—	50
KAPUSTA.		
Kalafiory angielskie nayrańsze . . .	—	60
— — — — późne wielkie . .	—	70
— — cypryyskie bardzo wielkie ranne	—	60
— — — — — — — — późne	—	70
Brokuły włoskie białe	—	18
— — angielskie czerwone . . .	—	18
Kapusta biała ranna cukrowa . . .	—	15
— — ordynaryyna do kwaszenia .	—	6
— — wielka holenderska	—	10
— — bardzo wielka brunszwicka płaska	—	12
— Strasburska (*Choux de Milan*) ranna	—	15
— — — — późna wielka . .	—	12
— — czerwona holenderska wielka ranna głowiasta	—	12
—, — Strasburska, Safoyska	—	15
— — — — zielona . . .	—	10
Safoyka żółta	—	10
— — bruxelskie wyrostki (*Rosenkohl*)	—	11
Galarepa biała bardzo ranna . . .	—	15
— — — — okrągła wielka . .	—	8
— — niebieska	—	10
Brukiew żółta	—	6
Jarmuż kręty niski	—	6
SAŁATA.		
Sałata bardzo ranna, angielska głowiasta kamienna do pędzenia . . .	—	18
— — głowiasta wielka złota berlińska	—	18
— — — — — — azyatycka .	—	18
— — pstra z czarnym nasieniem	—	18
Endywia zielona, kręta zimowa	—	12

WŁOSZCZYZNA.	R.	K.
Marchew krótka czerwona ranna hollenderska do pędzenia . . .	—	10
— — długa, czerwono-żółta (*Burkany*)	—	5
Scorzoneria (*Schwarzwurtzel*) . . .	—	12
Salsefis (*Haberwurzel*)	—	12
Cukrowy korzeń (*Zuckerwurzel*) *sieje się w jesieni*	—	25
Pietruszka holendederska	—	10
Pietruszka cukrowa	—	6
Pasternak angielski	—	6
— — holenderski	—	6
Cykoria biała, prawdziwa brunszwicka	—	12
Selery wielkie kłębiaste, lipskie . .	—	12
— — angielskie, krótkoliściowe . .	—	15
Buraki wcale czerwone długie holenderskie cwikłowe	—	5
— — holenderskie białe	—	4
RZEPA.		
Rzepa majowa okrągła, biała, ranna .	—	6
— — jesienna biała	—	6
— — — żółta	—	6
— mała berlińska cukrowa, czyli teltowska, sieje się w lipcu	—	$7\frac{1}{2}$
RZODKWIE.		
Radyssa ranna krótkoliściowa okrągła czerwona	—	6
— — — biała	—	6
— — długa czerwona	—	6
— — — — biała	—	6
Rzodkiew biała letnia	—	6
— — długa czarna zimowa erfurtska	—	6
CEBULA I PORY.		
Cebula wielka hiszpańska okrągła żółta	—	18
— — — — — — czerwona	—	18
— — — — — — biała .	—	18
— — twarda biała holenderska . .	—	18
Pory letnie	—	18
— zimowe	—	18
ZIARNA ROZMAITE.		
Ogórki białe holenderskie ranne . . .	—	24
— — — angielskie długie bardzo .	—	24
— — zielone angielskie długie . .	—	18
— — — — holenderskie ranne .	—	18
— — małe rossyyskie	—	8
— — białe długie grube hiszpańskie do pędzenia . . . , paczek	—	25
— — zielone perskie dwie stopy długie	—	25
Szparagi wielkie holenderskie . . łót	—	10
— — angielskie wielkie grube . .	—	10
Kardy hiszpańskie (*Cardon d'Espagne*)	—	18
Karczochy wielkie holenderskie . .	—	24
Melony Cantalupy i arbuzy 20 sortow	2	50
BOB.		
Bob czyli groch Szablasty turecki bardzo szeroki, tyczkowy . . funt jeden	—	60
— — perłowy tyczkowy	—	60
— *Proonk* czyli turecki ognisty tyczkowy	—	55
— bardzo szeroki tyczkowy do pędzenia, (*Krupschwerdsbohne*) . .	—	55
—żółty nayrańszy do pędzenia(*Kaupbohne*)	—	40
— wielki szeroki angielski windsorski	—	25
GROCH CUKROWY do użycia razem z łuską.		
Nizki francuzki do pędzenia	—	40
bardzo ranny majowy	—	40
ranny angielski	—	40

	R.	K.
cukrowy karłowy pół stopy wysokości rosnący (*de Grace*)	—	40
Szparagowy	1	—
Groch do użycia bez łusek.		
Nizki francuzki ranny do pędzenia . .	—	40
bardzo ranny majowy	—	40
angielski pełny ranny	—	40
niski zielony kaparkowy	—	40
K A R M Y.		
Koniczyna niska biała holenderska (*trifolium repens*) . . . funt.	—	25
— — czerwona wielka hollenderska (*trifolium pratense*) . . .	—	25
Lucerna (*Medicago Sativa*)	—	50
Esparcetta (*Hedysarum onobrychis*) .	—	35
Raygrass angielski (*Lolium perenne*) .	—	45
— — francuzki (*avena elatior*) . .	—	50
Sporek (*Spergula arvensis*)	—	25
Thymoty grass (*Phleum pratense*) . .	1	—
Rzepa wielka angielska Turnips, (*Brassica rapa*)	1	—
— — — — okrągła (*Bela rapa*)	1	—
— Szwedzka żółta (*Ruta Baga*) . .	1	10
Buraki (Runkelrübe) *Beta cicla* białe .	1	—
— — — — żółte	1	—
— — — — blado czerwone .	1	—
K W I A T Y.		
Lewkonia letnia 18 naypięknieyszych kolorów . . . . paczek	2	50
— — . 12	2	—
— — wszystkie kolory pomieszane	—	18
zimowe 12	2	—
— — wszystkie kolory pomieszane	—	21
Lak, czyli fiołki bardzo ciemne . .	—	30
— . . . . wielkie liście	—	30
Auricula primula, w różnych kolorach	—	30
Gwózdziki polne pełne różne . . .	—	30
— — rozmaite piórkowe pełne .	—	10
— — angielskie (Pinks)	—	50
— kartuskie (*Dianthus carthusianorum*)	—	10
— — chinskie (Dianthus chinensis)	—	15
Astry pełne (Reine marguerite) . .	—	18
— — 10 gatunków	1	50
Malwy rozmaite pełne	—	10
— — pełne w 30 gatunkach . .	2	40
Ostrożka angielska pełna w różnych kolorach	—	8
Rezeda pachnąca	—	8
Balsamina pełna, w różnych kolorach	—	18
Letnie kwiaty wybor w 25 gatunkach	1	50
— 50	3	—
— 100	6	—
Auricula	—	30
Groszek pachnący	—	7½
Amarilis formosissima 1 sztuka . .	—	25
Astry pełne 10 gatunków	1	50
Georginy 18 ditto	2	—
Escolische flentze 25 kolorów . . .	3	50
ditto ditto 50	7	—
Krzewy ciągle kwitnące 25	2	—
— 50	3	80
— 100	7	—
Treybhauzowe kwiaty 25	3	50
— — — — — 50	7	—
Ranunkuły różnych kolorów w paczkach po 25 sztuk . .	1	25
Anemony różne w paczkach po 25 sztuk	1	25

Jako wszystkie takowe nasiona są w naylepszych gatunkach dobre i pewne, odsyłający one zaręcza, i sprzedają się w zapieczętowanych przez niego samego paczkach.

Zyczący mieć inne rozmaitego rodzaju krzewy lub rośliny albo też nasiona, będą mieli one dostarczone po tey samey cenie co i w Rydze, jeżeli na to dadzą sprawunek do Towarzystwa Dobroczynności w Wilnie, płacąc z góry za koszt sprawunku, z dodatkiem wydatku za przesyłkę pieniędzy i transport z Rygi do Wilna.

JPan Wagner poleca bardzo gospodarzom wybor 36 gatunkow kartofli do rozmnożenia, które się dobrocią i obfitością w rozmnożeniu zalecają. Takowe mieć można dostarczone w Wilnie gdy mrozy ustaną, dawszy poprzedniczo komis na one Towarzystwu Dobroczynności. Cena za 36 gatunkow, z których każdego 6 do 25 sztuk, za wszystkie 10 rubli srebrem w Wilnie, nie płacąc więcey żadnego kosztu za transport. Takowe kartofle większemi nie sprzedają się ilościami, gdyż tylko dla rozmnożenia w prowincyi są postanowione.

Szczegolne katalogi nasion ogrodowych, cébulek i tym podobnych, rozdają się amatorom bezpłatnie w sklepie Towarzystwa Dobroczynności w Wilnie; ogólny zaś katalog wszystkich nasion kwiatowych, krzewow, drzew, roślin, i t. d. znaydujących się u JPana Wagnera, przedaje się po 25 kopiejek srebrem.

Nasienie czerwoney koniczyny.

1 Można jey dostać za pomierną cenę, wschodu pewnego, w pałacu JW. Jenerała Hrabi Paca przy ulicy wielkiey, ktoby chciał kupić, spytać raczy u JP. Janowskiego murgrabiego tego pałacu.

---

3. Magistratura Powszechney Opieki na dniu 8 zeszłego mca stycznia otrzymawszy od JW. Łanskiego sprawującego obowiązek Ministra wnętrznych interessow Państwa przedpisanie z załączeniem do należytego rozpatrzenia darownego Dokumentu JJMość Xięży Thadeusza i Felixa Wołżyńskich Kanonikow Chełmskich, przez który legują dla szpitala i klasztoru OO. Bonifratrow Wilenskich dwa folwarki Szubsztule i Kamienny Łog Olechnowski czyli Haniew zowiące się w Wilenskim powiecie w parafii Kalwaryiskiey, oraz murowankę w mieście Wilnie za Ostrą Bramą na ulicy ostrym końcu sytuowane, do dziedzictwa tychże Wołżyńskich należące, zgodnie z postanowieniem swoim w dniu 29 tegoż mca stycznia nastałym; o takowym funduszu JJXięży Wołżynskich podając do publiczney wiadomości, wzywa wszelkiego rodzaju kredytorow ich i pretensorow ztém zastrzeżeniem, iżby oni wprzeciągu nayprędszego czasu o pretensiach swoich podawali do Magistratury prożby z dołączeniem posługujących na nie dowodow dla dalszego podług prawa rozporządzenia.

Inspektor Zwierzchności medyczney Wilenskiey Gubernii Karol Friedeburg.

Sekretarz Pietraszewski.

Nowe Dzieła.

Zabawki Wierszem Ignacego Kułakowskiego. W Wilnie w drukarni A. Marcinowskiego 1824.

Dostać można w Redakcyi Kuryera Litewskiego. Cena Exemplarza:

na papierze	białym kop.	60
— — —	moskiewskim	45
— — —	ordynaryynym	30
